

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni az év folytat minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: KÓRÓSI-NAGY-ÚTCA, 7. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 184. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésekül árléonodás adatik.

Bélyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

Sérelemek.

Magyarország folytonos közgazdasági haladásának és fejlettségének — melyet az ellenzék oly sötét és depimáló színben tud festeni, ha erre kortesczélökből szüksége van — többek között hatalmas bizonyítéka azon körülmény is, hogy ennek folytán a kapzsi osztrákokban és az osztrák kormányban is e hatalmas fejlődéssel szemben föltámadt az irigység és ellenséges indulat, melynek folytán az osztrák ki az eddig az egész monarchiában domináló osztrák kereskedelemmel hatalmasan és kitűnő sikerrel konkurráló magyar kereskedelmet megbénítani és megtörni.

Ennek az irigységnek és ellenséges indulatnak kifolyása volt az ausztriai helytartónak azon, az osztrák kereskedelmi miniszter által sugalmazott hirdeti rendelet, melylyel a magyar hízó-marhát a bécsi piacról nyílt szerződésességgel kiszorítani.

Ez azonban nem sikerült nekik, mert a magyar kormány, különösen annak elnöke Tisza Kálmán, az egész magyar közvélemény által lelkesen támogatott hazafias és erélyes fellépése következtében a törvény- és szerződésesség reparáltott, az osztrák kormány szűgyenteljes kudarcot vallva a magyar kormányval szemben, kénytelen volt famosus rendeletét visszavonni.

Sőt impertinens fellépésük következtében még rendkívül nagy kárt is szenvedtek, mert ezen önző és kizsákmányoló kereskedelmi politika következtében a bécsi marhavásár átköltö-

zött Pozsonyba, s így Bécs az osztrákok kedves birodalmi városa, minden a marhavásárok által nyújtati szokott nagy előnyöktől és még nagyobb jövedelmektől elesett, s ma ezen előnyökből és jövedelmekből Pozsony és a magyar vasúttak részesülnek.

Még Bécsnek élelmezése is Pozsonyban történik.

Ez azonban fáj, nagyon fáj az osztrákoknak.

E nagy fájdalomtól indítva, legújabbban ismét egy merénylet következett el a magyar kereskedelem ellen.

Ugyanis látván, hogy hiába szállítják le a vasúti szállítási díjakat, mert a magyar kormány ügyes politikája következtében a magyar államvasúttak még olcsóbbra, mondhatni pazarul olcsóra szállítják le a tarifát, úgy hogy ma már az osztrák-magyar monarchia minden részéből, — még Galiciából is, e virágzó marhatenyésztési tartományból, melyet az osztrákok különösen szeretnének a bécsi piacnak megnyerni és elhódítani, — sokkal olcsóbban lehet a marhát Pozsonyba szállítani, mint Bécsbe. ezt látván, nem vesznek föl a galicziai vasúti vonalon oly marha-szállítványt, mely a magyar vasúttal feladatik föl egyenesen Pozsonyra, hanem kényszerítik a földelókat, hogy marhaszállítványaikat osztrák vasúttakon, Oderbergen és Bécsen keresztül küldjék a pozsonyi marhavásárra.

Ez pedig veszedelmes sakkhúzás, s különösen azáltal, hogy a galicziai kereskedők e drága és nagyon is kerülő úton nem küldhetik nagy veszteség nélkül marhaszállítványikat a

pozsonyi marhavásárra, ennek létele, tekintve, hogy Galiczia óriási marhacontingenssel szokott a vásáron megjelenni, komolyan fenyegetve van.

De ezen lehet segíteni, kell is segíteni; a szerződésességet meg kell törölni, s erélyes elégtételvel győzködni ki kell az osztrákokat törvényességi mániájukból gyógyítani.

Tekintve, hogy az osztrákok a fölül kikényszerített elégtételekből származó kudarcokon nem igen akarnak okulni, s mindig újabb és újabb szerződésességet követnek el, mi a győzködni orvoslásra csak egy módot tartunk alkalmasnak és helyesnek; azt, a melyet már Tisza Kálmán kormányelnök is hangoztatott, mint végső eszközt, a tavaszi konfliktus alkalmával, s ez a retorsio, a visszatörítés.

Mérjünk az osztrákok épen oly mértékkel, mint a minővel ő mér nekünk; ha az osztrák vasúttal nem veszik fel a Pozsonyba irányított szállítványokat, a magyar vasúttal ne vegyék fel a magyar piacokra eladás végett irányított osztrák árúkat, sőt hogy minél hatályosabb legyen a retorsio, ne szállítsanak az osztrák tartományokba marhát és gabonát.

Igaz, hogy a retorsio kétélű kés, mely a hazai kereskedelemnek is sokat árthat, de a nagy előnye megvan, hogy egyszer-mindenkorra véget fog vetni a most folyó közgazdasági guerillaharcoknak, alattomos megrohánásoknak, melyek mindig többet ártnak, mint egy nagy, döntő és nyílt ütközés.

Azonkívül e közgazdasági harcban az előny és fölény határozottan a mi részünkön lenne, mert Ausztria benűn-

ket csak pamuttal, posztóval, vas- és üvegarúkkal lát el, mi a mindennapi élelmet, a húst és kenyeret, illetőleg gabonát szolgáltatjuk Ausztriának; mi egy darabig csak élélhetünk az ő árúknélkül, ők a miénk nélkül egy napig sem. Azért egész bizonyosra lehet venni, hogy az osztrákok már a retorsio első napján kapitulálnak, meghunyászkodnak, és örökre lemondanak minden szerződésességetől, s a törvény által kimondott parátást tiszteletben fogják tartani.

Ha a kormány Magyarország érdekében megvédésére ezen — szerintünk a legjobb és legcélszerűbb, a győzködni orvoslásra legalkalmasabb — út választja, a magyar közvélemény hangulatát tekintve, biztosan számíthat az egész nemzet lelkes és hatalmas támogatására. S. G.

Magyar hangok Amerikából!

Szomorú tény, hogy hazánkban, különösen a felső vidékről évenként rendkívül nagy számmal vándorolnak ki Amerikába olyanok, kik már „nem lelik honjukat a hazában”, s kik az édes szülőföldet egy jobb jövő reményében elhagyják. Ez az oka, hogy Amerikában, különösen annak nagyobb városaiiban a magyarság már annyira felszaporodott, hogy úgy a társadalomban, mint az iparban és kereskedelemben számot tesz. Van egyetűk, mely míg testületi képviselője a magyarságnak, egyedül támasza és védője a kivándorolt magyarnak és érdekeinek; van már magyar nyelven megjelenő közlönyük is, melynek a közleményben történt megindítását örömmel és lelkesedéssel fogadta az amerikai magyarságon kívül a hazai sajtó és közönség is. E lelkesedés azonban — mint már oly sokszor — most is csak muló szalmaláng volt, mert a hazai sajtó és társadalom csakhamar megfeledkezett az amerikai ma-

TÁRCZA

Egy érdekes okirat.

Most, midőn Európa népei oly nagy aggodalommal néznek a cholera miatt Toulon felé a Magyarország kormányát egymásután bocsátja ki azon rendeleteket, melyek hivatva lennének a cholera terjedése elő gátat vetni, azt hisszük, nem lesz érdektelen, ha egy 1830-ik évbéli helytartósági rendeletet közlünk föbb vonásaiban, mely az 1830-iki cholera terjedéséről foglal magában óvintézkedéseket.

A szóban forgó rendelet egyedül lényeges részeiben közölve, a következők:

„Ámbár a napkeleti epekorásnak (Cholera morbus) ragadós természete — mely 1817-ik esztendőben Ganges partjain fejlődött ki, és a következő esztendőben nemcsak majd egész Kelet-Indiát elpusztította, hanem még Ceylonban (1818), Siam (1819), China (1820), Java (1821), Perzsia és Szjáriában is (1822) a Caspium tenger (1823) elterjedett, és már 1824-ik esztendőben, de kiváltéppen 1829 és 1830-ban Asztrákon és Orenburgnál az az Orosz birodalomba berontott — még sok orosok előtt nem tetszik teljes nyilvánosságig bebizonyodva lenni; sőt ezt még különbéle, kivált angol orosok teljesen tagadják is; mindazáltal igen sok, és pedig szembetűnő bizonyosságok állanak elő, melyek ezen betegségnek ragadós járványosága fölül szólnak, mely által épegszerű személyekre, és pedig bizonyos távolságra is elhathat.

Ily kétséges állapotban lévén, bizonyos s talán mindenütt ugyanazon féle, de talán mégis némely mellékkörülmények által mérsékelt terjedő módja fölül e gyilkos dögleletességnek, mely már milliionnyi áldozatot ragadott el, de egyszersmind oly nyilvánosság bizonyosságok is lévén ragadós járvány természetű felül: a józan ész, és minden pal-

lérózott birodalomnak emberszeretése érzése kívánja, az alattvalók javára, s a szomszéd határos tartományok bitorásgá helyheztesése mindenkoron a legrosszabb és veszedelmekkel legfenyegetőbb esetet tartani szem előtt, és semmi módot el nem mulatni, mely ily rettenetes ostromok további elterjedését megakadályozhatná.

Ennélfogva a napkeleti ragadós epekorásot oroszoi politika tekintetben ily álló pontból kell szemlélni, és ellene mind azokat a zsinórmértékeket venni elő, melyeket a tapasztaláson és okosságán fundált egészségügyelő intézet a pestises járvány-nyavalyák ellen rendel.

Hogy e nyavalyának mindjárt első megjelenésekor elterjedése oly hirtelen lehet az illető vigyázó intézetek által megakadályoztathasson, vagy legalább gátoltathasson, mindenek előtt megkivántató e betegségnek szoros és teljes ösméréte. Ez ennek felette azon okból is annál szükségesebb, minthogy minden orvosok állítása szerint, kiknek eddig a ragadós epekorásot tapasztalni és orosolni alkalmatosságok volt, a betegek megmentése rendszerent csak akkor reménylhető, ha hirtelen való segítség nyújthatatik.

Minokokéért gondoskodni kell arról, hogy nemcsak minden orvosoknak, hanem nem orvosoknak is ösmérétségre jussanak ama föbb jelenségek, melyeknek az epekorásig beállani s eloszlatni szokott, és tudósítassanak a tüsténti segedelem elmulasztásának nyilvános veszedelméről.

E nyavalyának közönséges jelenségei a gyengülés, reszketés, és lankadsága tagoknak, nagy főfájás, szédülés, elkábulás, étvágytalanság, nyughatatlanság, aggodalom, álmatlanság, szivdobogás, a szivgödre nyomtatásának érzése, váltogatva általszőkő fázás és törősség hideg izzadással.

Egyidőben vagy csak hamar reája követhetik szüntelen való has-csikrás felbőgésével, ímelgés, nagy faldoklás, és a jóllakottságnak s gyomormegterhelésnek érzése.

Hirtelen történik magának az epekorásnak kitörése, mely gyakorlati, elsősegésző természeti szükség véghezvitelével, s ekkor beajátott sok vizenyős, savó forma, alfelet égető higásig elmenetelével, és hasonló, több nyire szag és iz nélkül való, fejezés, nyálka csoportokkal összelegyített szernek felülről kibányással mutatja ki magát. Többnyire semmi epét sem lehet észrevenni, avagy csak igen keveset. A lélegzetvévés ugyanazon időben mindinkább nehezül, egyesítve nagy aggodalommal, szorongatással, és a sziv tájéka összehúzóztatásának érzelmével, gyakran félbeszakasztva sohajtások által. A has fájdalmai és forrósga egymást váltva enyhülnek, és a hasmenési és hányási erőltetés mindig nő, ritka vagy épen semmi vizzel. A szomszág elolthatatlanná válik, a hideg vizek leghevesebb ohajtásával, némennyi enyhítésére a gyomor tájjék eltűrhettelen égésének. A nyughatatlanság rövid időn oly lépesre jut, hogy a betegek egy szempillantig sem maradhatnak ugyanazon fekvésükben. A száj szárad, a nyelv kékül vagy fejezés és akadoz, majd tüstént hidegűlni kezdenek a végék, melyekbe elejente fájdalom esnek és szaggatások, melyekre rángatódások és hatalmas görcszzagatások kiváltéppen a kéz s lábájukban és lábikrában követhetnek, ezek osztán elterjednek a hasra, ágyékra, és a mejkosár alsóbb részére. Az érverés hanyatlak, és némelykor alig érezhető, a szemek vörösűlnak, üvegszemnek, mererednek, gödreikbe becsenek, és homlyos karika által vőtetnek környül, a beteg arcája becsik, és hamar elhatalmazó gyengésze s erőtlenség között a legmlyebb bánatot s előtte lebegek halált győtrődését fejezi ki. Az éről erőszett vér többnyire vastag és fekete.

A ragadós epekorásnak eltelése oly serény, hogy közönségesen az első 24 óra alatt a beteg sorsa végképen elszokott határozva lenni. Némelyek már 7, 10 vagy 12 óra múlva elvesnek. Ritkán tart a nyavalya 2 napig, és ekkor inkább reménylhető a

felgyógyulást, mely szinte oly hirtelen követhetik.

Midőn a test felszínének hidegűlése egész a megreményesség nevekedik, s a sziv tájékára s a nyelvre terjed el; midőn hideg izzadság úti magát ki; midőn a kéz- és láb-újak bőre összezsugorodik, a fájdalomak hirtelen megszűnnek, s a görcsök szűlőitűsi állapotba mennek által; midőn a tetsző gyógyulás színe alatt teljes érzéketlenség és eszméletlenség, s helyenként az arcán és a végeken kékül foltok tetszenek fel, akkor a halál nem szokott távol lenni.

Ha a hathatós göröcsök megjelenése előtt a vizenyes higásigal akár felülől, akár alulról némely epe is áresítettik ki, és ha a tagok hidegűlése nem nevekedik, a beteg felgyógyulásához lehet reményesség.

Mihelyest a határszéli tartományoknak, vagy talán Magyarországnak akármely helységében oly eset adná magát elő, mely a felül megjegyzett symptomákat összeséggel, vagy pedig csak némely részeit azoknak nyilatkoztatná, tüstént orvos hivatasson elő, és a helység előjáróhoz, s innét az illető törvényhatóság útján a királyi helytartó-tanácsok egyenes hivatás tétessen. Minden elmulasztás, vagy elhatalmas igén keményen bosszultasson meg, és azon veszedelemnek, mely abból származik, mértéke szerint megbűntetessen.

Erre következik a betegek különválasztása ugyanazon rendszabások szerint, melyek a pestisre néző állapotok meg. A contumacia intézete már most teljes munkájásába lép. Itt tehát mindenki a már tudva levő és a pestis kitérősekor előveendő sinórmértékekre utasítatik, melyek az adandó esetben teljes kiterjedésűk szerint, és a legigazságos lelkiismeretű pontosságal végrehajthatassanak, hogy a ragadványos személyekkel és jószággal minden közösűl es elkerültesen.

A nedves levegő, meghűlés kivált éjjeli, bezárt nedves lakhely, tetsi és elmebeli megérettetés, rossz eledel, mértéketlenség, kedv elkomolyodása, eléggé oltalmazó ruházat hi-

gyarságról és közönyéről, s azt sem anyagi, sem szellemi támogatásban nem részesít. E fölötti panaszaik ad kifejezést az amerikai magyar közönségnek, hogy az Amerikai Nemzet, melynek ezikké ki kívándorolt honfitársaink érdekében szükségesnek tartjuk a következőkben reprodukálni:

"Az amerikai magyarság élettel adott magáról a követelt, hogy létezését emeltesse. Az amerikai magyarság hű maradt nemzetéhez, erősebb és erősebb jellegű tetteivel ismerteti meg a világgal fennállását s jogot formál magának ahhoz, hogy a hazá, hogy az otthoni honfitársak kötelességüknek ismerjék az amerikai magyarokat nemzetiségének fenntartása czéljából indított harcában — támogatni, segíteni.

Mit vár? — mit kéri az amerikai magyarság a hazától? — honfitársaitól? Szellemi támogatást! — Hogyan eszközölhető ez? Elmondjuk röviden.

Lapunk megindítása alkalmával felkértük hazai lapjainkat, miszerint figyelemmel lévén arra, hogy nekünk a kezdet nehézségeivel kell küzdenünk, lépjenek velünk cseréviszonyba; mi hazai lapjaink majd mindegyikének küldjék példányokat — s vajmi kevesen voltak azok, kik amerikai testvéreik kérelmét figyelembe véve, kérdésünknek engedve, lapjokat cserépdányként elküldték volna.

S mi oka e közönynek? Önzés, haszonlesés?!

Nem, ezt nem hihetjük el. Nem tartjuk lehetségesnek azt, hogy a hazai közvélemény alkottói, a hazai történelem minden eseményeinek feljegyzői, oly annyira a pénzszám által legyenek eltelve, hogy megelégedve honfitársi kötelességükről, amerikai testvéreiket, a hazában történt dolgok tudására sem méltatják.

Tisztelet a kivételnek. Vannak ugyan, kik feltehetően az amerikai magyarság érdekeit, velünk cseréviszonyba léptek, kik eszközöket nyújtottak azon vagy harc diadalra juttatásához, melyet nemzetiségünk érdekében vivünk; — de vannak ismét, kikre a távol lévő testvérek kímálása nem hat, kik nem tudják vagy nem akarják felfogni azt, hogy velük lévő összeköttetésünkre — létünk fenntartása érdekében — szükségünk van.

Mostoha gyermekei vagyunk-e Magyarországnak, hogy annak sajtója oly mostohán bánik velünk?

Bűn az, hogy mi ezer és ezer mértföldre is magyarok vagyunk és azok akarunk maradni? hogy bár minket sorunk számkivetett hazánkból, mégis élünk érdeklődéssel viseltünk az otthon történetét iránt?

Ha bűn az, hogy nyugodt munkás életet keressz távolunk szülőföldünkön akkor, midőn az nekünk kenyeret adni képes nem volt, — ha bűn az, hogy életveszély közt, véresverjűekkel Amerika szabad földén szerzett filléreinket, otthon szomorú körülmények közt tengődő mieinknek küldjük — úgy bűnhődésünk nagy, mert el van vonva tőlünk a lehetőség figyelemmel kísérni a hazában tör-

jánysága, és minden a mi elgyengülést von maga után, legfőbb környulálások, melyek az epekörság kifejtődését elősegítik. Posványos, vizáradásos, és alant fekvő vidékeken is könnyebben szokott származni, és pusztítóbb lenni, mint száraz rózsásgokon, és magas fekvésű helyeken; ennél fogva a helység előjáróinak, kormányi törvényeszeknek és orvosoknak részéről minden szükséges rendelkezés elintézésen, hogy az említett ártalmasságnak káros befolyása a lehetőség enyhíthessen, vagy megóvathasson.

Amaz épületek, melyek az epekörságok felvetelére rendeltetnek, a mennyire lehetséges, magosan fekvők és szárazok legyenek; de igen sok nyavalyákkal se legyenek nagyon megerthelve, nehogy a vesztélyes kigözögéssel terhelt levegő mind a betegeknek, mind szinte gyámolóknak is ártalmat okozzon.

A betegek szobáiban mindenkor gond legyen a tisztaságra, szárazságra, és megújított levegőre, és az esztendő kedvetlen részében a légméréslet mértékletes grádicsára mintegy 15° Reaumur. Legálább kétszer napjában a betegek szobái cseréltetve, vagy a mi még jobb, chlórózzal kifüstöltesse. E végre fordítottan avagy a Morvenux Gvidó elegyítés, 2 uncia (4 tal) konyhasó, 1/2 uncia vasfényfoszlány Oxidból, ugyanannyi kénkősavanyból, és 1 uncia vízből, mely meleg homokra tétetik, és gyakrabban fölkevertetik; vagy feskendeszessenek meg a szobák kétszer napjában chlórózzal feloszlatással (1 tal 1 itcze vízre). Azonban a chlórózzal kifejtődése soha jusson oly grádicsra, hogy a tífus megértsen.

Mint hogy továbbá az epekörságok hányása és hasmenése által kihányt és kiürített miségek főképp ragadványosoknak állítatnak lenni; ennél fogva különösen azon kell lenni, hogy az efféle salakmiségek mellőlőbb a betegek szobáiból eltávolítsassanak, de ne a közönséges árnyékszékbe, hanem távolról mély gödörbe öntessék, s mindannyiszor reáhányt oltatlan mészszel, vagy

téteket, el van vonva az, hogy hazánkkal, nemzetünkkel sirhassunk, vigadhassunk.

Azért ismételve felkérjük hazai irónkat, szellemi támogatásait ne vonják el tőlünk és adott szavukat váltás be, hazai lapjainkhoz pedig azzal forduljunk, lépjenek velünk cseréviszonyba, nyujtsanak alkalmat nekünk arra, hogy amerikai honfitársainkat, minden otthoni eseményekről az első forrásból értesíthessük.

A mit kérünk — az nem is áldozat. Reméljük, hazai lapjaink átlátják azt, hogy mi, mindannyiok előzető nem lehetünk s hogy ha mi az otthoni eseményeknek hű képét akarjuk nyujtani itteni olvasóinknak, úgy szükségünk van a forrásra, honnan azt meríthessük."

Igy az "Amerikai Nemzetor".

E hangosan kiáltó panaszhoz mi csak azt kívánjuk hozzátenni, hogy a hazai sajtó tege jóvá elkövetett hibáit azáltal, hogy az amerikai magyarság közönségével cseréviszonyba lépven — a mit napok már meg is tett — ezt, s így közvetve a magyarságot is támogatásban részesít. Azután a hazai közönség is, különösen az egyesületek — többi között városunk egyesületei is — fizessenek elő az "Amerikai Nemzetor"-re, hogy így e még nagyon ifjú lapnak fennállását, mely jó formán életviszonyok az amerikai magyarságnak, mert nemcsak olvasmányul szolgál, hanem útmutatója, állás- és munkaszervezője a kivándorolt magyarnak, biztosítsák.

E kis áldozatkészségnek — mely reméljük meg fog elmaradni — méltó jutalmat leendő azon lelkes és boldogító öröm, mely a szegény, hazájától elszakadt magyarnak szívét hazája fainak ez áldozatkész megemlékezése miatt el fogja töltöni. r. v.

Iparosainkhoz.

A helybeli iparegyet a f. hó 11-én tartott választmányi ülésben kimondotta, hogy a f. év október hó 1-én életbelépő ipartörvény által szabályozott ipartestület megalakítását szükségesnek tartja. Ezen határozat kimondására, a választmány előterjesztett következő javaslat szolgált alapul: Tekintetes választmány! Ha általában áll azon szabály, hogy a törvény jósága mindig az oltalmazástól függ, különösen áll ez az új ipartörvényre.

A büntető, a magánjogi törvények alkalmazása, a törvényben jártas, azzal hivataloszerűleg foglalkozó emberek kezébe van letelve; ellenben az új ipartörvény, midőn a tanonciskolák, a segédek ügyeinek s más iparos érdekeket érintő fontos ügyeknek intézését az ipartestületekre ruházza: ezen törvény legényesebb intézkedéseinek alkalmazását, magukra az iparosokra, tehát a törvényekkel sajátképp nem foglalkozó közvekre bizza. Nem könnyű tehát a feladat, a mit iparosaink meg kell oldani ha azt akarják, hogy az új törvény, az iparosság és a közérdek jogos igényét kielégítse.

Egyesületünk, mely a kötelező ipartör-

sulás létesítése érdekében küldöttséget menesztett a nmít. m. kir. miniszteriumhoz, mely e végett petíciót is adott be az országgyűléshez, most, a midőn a kötelező ipartörvény létesítése, az alkotótól új ipartörvény által az iparosok elhatározásától függ: ez intézmény életrehívásánál a kezdeményezésre úgy szólván érkölséget köteleze van.

Ezen kötelességet szem előtt tartva, fontolóra kell vennünk, hogy az új ipartörvény életbeléptetési határidejűl a f. 1884. évi október hó 1-je van kitűzve; ha tehát azt akarjuk, — mit pedig akarunk kell — hogy városunkban az iparhatóság, az ipartestület megalakítását a törvény életbelépte után csakhamar vigye keresztül: már most eldöztethetünk kötelességünk erre néve az előmunkálatok megtételét a t. városi tanácsnál szorgalmazni.

Az ipartörvény 122. §-a azt rendel, hogy oly városokban, a hol a képesítéshez kötött mesterséggel foglalkozó iparosok száma legalább százra megy, a képesítéshez kötött mesterséggel foglalkozó iparosok kétharmadának kívánatára az illetékes ipar- és kereskedelmi kamara meghallgatásával és törvényhatóság hozzájárulásával az iparhatóság által ipartestületek alakítandók.

E szakaszban az tűnik ki, hogy az ipartestület, alakítása az elsőfokú iparhatóság a kapitányus hatáskörébe van utalva, és hogy az alakításához multhatlan szükséges tudni: kik azon iparosok, a kik az alakításra meghívandók lesznek.

Igaz ugyan, hogy azon mesterségek, melyeknek üzéséhez a kellő képzettséget ki kell mutatni és a melylyel foglalkozók az ipartestület megalakítására hivatnak, ma még a miniszterium által ninesnek meghatározva; de erre néve is az elhatározás — a mint a budapesti ipar- és kereskedelmi kamara legközelebb megtartott választmányi üléséből tudjuk — nem várak sokáig magára; így tehát nagyon is itt az ideje, hogy összeállítsassék azon iparosok: névjegyzéke, a kik az ipartestület megalakításában mint tényezők hivatva vannak közrehatni.

Nagy horderelő bir az új ipartörvény 167. §-ának azon intézkedése is, melyszerint az elsőfokú iparhatóság működésében iparhatóság megbízottak támogatják. A törvény 168. §-ában tüzetesen meghatározott fontos teendők közül csak azt említem föl, hogy véleményük meghallgatandó az ipartestületek alkotásánál, az ipartestületek alapszabályainak megvizsgálásánál, meglátogatják a tanonciskolákat s tapasztalataikról az iparhatóságnál időnként jelentést tesznek stb.

Városunkban iparhatósági megbízott husz lesz választva és pedig ezeket a városunk területén lakó azon iparosok választják, a kik a választást megelőző évben legalább annyira III ad osztályú kereseti adót fizettek, a mennyi az illető választási területen e ezébből az iparhatóság meghallgatása után, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter által megállapított, vagy pedig kik

A meghűlésnek és nedvességnek ártalmas következtétül alkalmazatos elegendőkép védelmező ruházat helyheztesen bátoráság.

Azért senki se feküdjön a szabad ég alatt; éjjel pedig, s kivált mindjárt alvás után, soha se kell kimenni a nélkül, hogy előbb melegen fel ne öltözökjen; általában vége hasznos a tetest szüntelenül mértékletes kárpótlásban tartani. Azért tehát a tetest közvetlenül flánér ruhát kell viselni, vagy legalább posztó köteleket kötni a hasra, a lábakat az átázástól őrzeni, s reggel és este az egész tetest gyapjas posztóval, vagy ha lehet meleg ezettel dörzsölgetni.

A lelképáztorok hasznos befolyására is számot lehetne tartani, az isteni gondviselésbe vetett bizalommal gerjesztés által a lakosok szívének megnyugosztatására és erősítésére.

Az orvosok, seborvosok, lelképáztorok, és betegek ápolgatói szolgálatjokra éhgyomorral, és minekelőtte valami szeszeset vettek volna magukhoz, soha ne induljanak. Kiki, amennyire csak kitelhet, őrizkedjék, a betegek környékező, vagy általuk kielehelt levegőt magába szívni, mint hogy ez szintűgy, mint amaz undokságok, elragadhatósága miatt igen gyantásnak tetszik lenni. Továbbá tanácsos, hogy minekelőtte valaki a betegek szobájába menne, előbb mossa meg ezettel kezeit, vegyen magához egy palackozással feloszlatott chlórózzal, vagy vagy erős (ha bír fűszeres) ezetet, áztassa meg ezzel orra tífját, vagy szorgalassa ezt gyakrabban, száját pedig öblítse ki higabbá tett ezettel, orkolonally, vagy más akármilyen fűszeres vizel. A betegek látogatása után füstöltesse meg ruháit, és más öltözetekkel váltassanak fel.

Ugyan e rendelkezéseket tartásuk meg a sirások is, és ha lehet, a holtteteket minden közvetlen illetésűl őrizkedjenek. Az anatómiai felboncolások is csak a legnagyobb vigyázattal, és akkor eshetnek meg, minekutánna már előbb az egész holttet, és a felnyitott belsőszerkezt chlórózzal feloszlatással meglocsolattak, vagy megnedvesítettek.

az 1884. évi 44. törvényezik alapján adómentességet élveznek. Oly iparos, ki ily adómentességet élvezne: városunkban nem létezik, mert e törvény részletesen meghatározott oly gyártelepekre vonatkozik, a melyek még városunkban ninesnek.

Az itteni iparhatósági megbízottakat tehát a helybeli, arra jogosultsággal bíró iparosok fogják megválasztani.

Szükséges ennélfogva odahatni, hogy minél előbb megállapítsassék a választási jog alapjául szolgáló census nagysága.

Ezek alapján indítványozom: mondja ki a t. választmány, hogy:

"Kecskemét sz. kir. város t. tanácsa megkeresetik az iránt, hogy az 1884. évi október hó 1-én életbelépő ipartörvény 122. §-ában meghatározott ipartestület megalakítására ugyanazon törvény 167—172. §-ában körrült iparhatósági megbízottak megválasztására czéljából, a városunk területén levő iparosok névjegyzékét a f. év október 1-ig állítsassa össze s az iparhatóság utasítsa oda, hogy az iparhatósági megbízottaknak a törvény életbelépte után azonban leendő megválasztására végett a választási census mennyiségére néve javaslatot készítvén, azt a nmít. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium által állapítsassa meg és hogy úgy az ipartestület megalakítása, mint az iparhatósági megbízottak megválasztása czéljából a törvény életbelépte után az összes arra jogosított iparosokat tanácskozásra hívja meg". Gy. B.

Az országos kiállításról.

(S.) Az 1885-ik évben Budapesten tartandó általános országos kiállítás bizottsága egy részletes programot és szabályzatot bocsátott ki az élő állatok nemzetközi időleges kiállítására néve.

E program szerint az országos kiállítás tartama alatt részint Budapesten, részint Kőbányán 1885. év május 5-ikétől kezdve 10-ig terjedő időben élő állatokból egy külön bizottság rendezése alatt nemzetközi időleges kiállítások rendezetnek azon czélból, hogy Magyarország és a külföld minden egyes állattenyésztési ága bemutatassék, a beszerzési források tekintetében úgy a hazai közönségnek, mint a külföldnek tájékozás nyújtassék, s hogy a hazai állattenyésztő közönség, valamint a külföld is állattenyésztési viszonyainkról tüzetes adatokat nyerjen.

Ezt az állatkiállítást a legmelegebben ajánljuk állattenyésztő gazdáink figyelmébe, s reméljük is, hogy az ebben való tömeges részvétellel városunk jó hírnevét még jobba fogjuk tenni.

Az érdeklődők és a kiállítási szándékozók Széless Kálmán közgazdasági előadó úrhoz forduljanak, ki igen szivesen fog a hozzájuk fordulóknak részletes felvilágosítást adni.

Minekutánna a járványos epekörságnak, mint ázsiai új betegséggel, mely Európáig keleti részével fenyegeti, legcélszerűsabb gyógyítás módja még közönségesen nines tudva, szükséges a határszéléken, hol e nyavalya betörésétől leginkább tarthatni, avagy már mutatná magát, orvosait és seborvosait az eddiglen tapasztalásokkal, és az angol s orosz orvosoknak mindaddig leginkább bebizonyodott gyógyítás módjával megismertetni.

Ha az orvos a csak kezdő betegséghöz, az az, a vonalzó szagatoság megjelenése, és a tagok meghűlése előtt hivatattik, akkor közönségesen legfontosabb az érvágás, azonban a meglét-korfallak 12 uncia vérnél 15-ig kevesebb ne eresztesen ki; ha az ér megnyitásokor a vér csak csekélyül bulozna ki, szükséges a test és tagok felső szinét melegeit ruhadarabokkal dörzsölni és betakarni, s akkor osztán folytatni a vér levonását. Ha mód lehet benne, 30 Reaumur grádicsnyi meleg fűrdő is használható a vér kerengő forgásának serényebb mozgásba hozására. Az esztendőörzs, az éghajlat, a járvány tulajdona, a vérékat, és a betegek testalkotása legyenek sinó mértékűl a kieresztendő vének mennyiségére néve, hol ama könnyebbülésre is ügytellessen, melyet érvágás közben érez a beteg.

A már megtörtént érvágás után, vagy ha már ennek, a már előállott gyomorflúrák, göresök és tagoknak meghűlése miatt, és a csak igen gyenge s alig érezhető érvenésnél is, nines helye (a mely esetben az érvágás még ártalmas is lehetne), tüstént a calomel és opium használásához kell térni, mely két orvosi szer minden a járványos epekörságnak eddiglen szerzett tapasztalások következtében legjelésebbnek tekintessen. — Mindazáltal csak nagy beadandó részektil várhatóni kívánt sikert.

Mintegy 10, 15, vagy 20 grán calomel egy kevés cukorral és gummy arabicummal porformában, fél óra mulva pedig 40 vagy 50 csepp laudanum liquidum Sydenhami adattasson be; ezen beadás ismételtessen 2 vagy

Az osztrák-magyar bank.

Az 1878-iki év óta kedvező fordulat állott be a monarchia hitelképességében és a dualisztikus rendszer daczára a külföldi tőkevilág, a monarchia jövőjét biztosítja látja. A monarchia már évek óta nem kénytelen uszora járadékkölcsönöket kötni, és ha e tekintetben Ausztria valamely előbbre van Magyarországánál, úgy annak nem Ausztria, hanem mi vagyunk okai. A monarchia államhitelének emelése czéljából alapítottott a többi közt az *osztrák-magyar bank* is, és ha ez intézet nem felelt meg e feladatának, úgy ennek ismét csak mi vagyunk okai, mert részben nem nyújtottunk erre alkalmat, és részben nem tudtuk e feladat teljesítésére kötelezni az intézetet.

Az osztrák-magyar bank tudvalevőleg részvényszerűsárral 90 millió firt alapított, beosztva 500 firtos, 150,000 részvényre. Az intézet alapítása abba a korba esik, mikor Ausztriát a napoleoni hadjáratok pénzügyileg teljesen kimerítették és a magántőke támogatására lett utalva. 1816 óta e bank egyre fejlesztette hatalmi állását, és igyekezett magához ragadni fontos és nagyhorderejű kiváltságokat. Az a körülmény, hogy a monarchia a banknak 80 millió firttal adósa, a legfontosabb kiváltságok egyikéhez juttatta az intézetet. A bank ugyanis lemondott az adósság kamatoztatásáról, de azért a többi közt azt a kiváltságot nyerte, hogy saját bankjegyeit nem köteles beváltani.

A bank monopóliuma 1887. decz. 31-én lejár. Megújítatik-e vagy sem, az nem tartozik most ide, és csak arra fogunk közleményeinkben szorítkozni, hogy adatokkal ilusztráljuk, mennyire jogosult, ha a lakosság az osztrák-magyar bank részéről a legnagyobb előzékenységet követeli.

Az osztrák-magyar bank egyik legfontosabb kiváltsága, hogy fizetését saját kiadású, kamatozatlan jegyekben eszközölheti, mely jegyek bizonyos forgalmi magasságot tul nem léphetnek. 1883. decz. 31-én a bankjegyek forgalom következőleg alakult:

Table with 2 columns: Amount and Unit. Rows include 104,596,000 firt, 128,274 firt, 15,209,402 firt, 16,546,272 db, 19,022,871 firt, 4,968,934 firt.

E kamatozatlan bankjegyforgalom tehát a bank részére — levonva a tőke 5%-nyi kamatoztatását — 19,022,871 firtnyi kamatmegtakarítást involvált. Ebből azonban levonandó a bankjegy-forgalom fedezetére szolgáló és a bank pénzében lévő 199,378,868 firt 54 kr., arany és ezüst kamatozásban 4,968,934 firt, úgy, hogy a bankjegy-kiváltságból származó kész haszon az 1883-iki évről, levonva az előállítás költségeket is, 9,053,928 firt volt.

Az osztrák-magyar bank egyes üzletágainak közlebbi vizsgálatánál mindenekelőtt a jelzálog-üzlet érdemel kiváló figyelmet. Elsősorban szembeötlő, hogy a bankgazdálkodás fokozatosan leszűkítette jelzálog-kölcsönöit. Decz. 31-én a jelzálog-kölcsönök az alábbi években következőleg alakultak:

3 óra múlva (a veszedelem mildváltához képest), s e mód folytattatván mindaddig, míg csak nem enyhülnek a főkörülmények, kivált a hányások, az elerőltető széküresítések, a has égése, és a fájdalom göröcsök. A gyermekek számára e dózis legalább is felnyírve lesz állítasson.

Ugyanazon időben szorgos gond fordítasson arra is, hogy a meghidegetett és magokat göröcsösen összeszűrt tagok, különösen pedig a szív és gyomor tájéka pálinkával, szappan és kamforsszal, vagy hitogt salmiak szeszszel dörzsöltesse, és a beteg melegeit ruhákkal betakarogtasson. Mennél hatásosabbak lesznek a göröcsök, és a végek hideglülése, mennél inkább nevedek a bádgyadság és elerőltetés, annál gyakrabban ismételtessen a szesz dörzsölések, melyekhez, a lábálpra és gyomor tájékára helyheztenendő mustártésztát is járulhatna, együtt használása mellett valamely fűszeres viznek, vagy cukorra ereszett néhány csöpp borsosmentaolajnak, mely a főntebb említett szerekkel felváltva adhatóna be.

Ha a beadott orvosságokat kihányná a beteg (a mi könnyen megeshet, midőn későn hivattatik az orvos), azok tüstént ismételtessenek valamely kisebb, de annál hamarabb egymásra következő dózisban. Ha pedig a gyomor egyáltalában ezeket se tűrhétt el, akkor 2 grán ópiumból, 15 grán calomelből és 4 vagy 5 drachma (könting, úgy latnak nevezik) mézből készített elegyítéssel kenetessen be a nyelv és a szájpallás belső fűrege, hogy így a nyálnak lassú és észrevehetetlen lenyelése által a beteg lesegítse a felköt orvosságokat.

A hasmenési erőltetésnek, és a has göröcsös fájdalmnak enyhítésére használható a nyálkás klystrit egy kis ópiummal, t. i. risikásának, árpának, salepnek, vagy ziligrükérnek (radix althaeae Eibischwurzel) a vagy őszesztört lenmagnak 3 vagy 4 unciára való valamely nyálkás kifűzése (decoctum), 20

Table with 3 columns: Year, Amount, Unit. Rows for 1878-ban, 1880-ban, 1881-ben, 1882-ben, 1883-ban.

Az 1878-iki évhez képest tehát, mikor az utolsó kiváltság-meghosszabbítás további 10 évre, t. i. 1887. decz. 31-ig, létrejött, a jelzálog-kölcsönök 19,021,537 firt 15 kr., azaz közel egy ötvödésrésszel hanyatlottak. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a kisbirtokosokra igen kevés esett a kölcsönökben, és főleg a nagy tőke élvezte azokat. A kisbirtokosokra esett ugyanis decz. 31-én:

Table with 3 columns: Year, Amount, Unit. Rows for 1878-ban, 1880-ban, 1881-ben, 1882-ben, 1883-ban.

A főnti megjegyzést azonban még avval kell kiegészítenünk, hogy a bank a közpénynagysági birtokokat is a kisbirtokokhoz számítja. A valódi viszony sokkal világosabb lesz, ha összehasonlítjuk a jelzálog-kölcsönöket a reájuk eső összegekkel, 1883. decz. 31-én:

Table with 3 columns: Amount, Unit, Amount, Unit. Rows for 5000 firt, 10,000 firt, 20,000 firt, 50,000 firt, 100,000 firt, 500,000 firt, 1,000,000 firt.

Összesen: 3113 86.988,955-84 firt

Tehát 86.988,955 forint 84 król kisbirtokosok csak 549,740 firt 81 kr, tehát az osztrák és magyar kisbirtokosok csak valamivel kaptak többet egy fél milliónál, a többi a nagybirtokok és nagytőkének jutott, mely utóbbi a kisbirtokosoknak juttatta ugyan reája eső részét, de már sokkal magasabb kamatokon. Igazságérzetünk azonban diktálja, hogy azért is kifejezzük elismerésünket, hogy az osztrák-magyar bank a magyar kisbirtokokkal szemben sokkal loyalsabban jár el, mint az osztrákok. Ez kitűnik a következő kimutatásból. 1883. decz. 31-én kisbirtokosra következő kölcsönök voltak kiadva:

Table with 3 columns: Amount, Unit, Amount, Unit. Rows for Alsó-Ausztriában, Szécsényben, Kantiánban, Krajnában, Parvidékben, Csehországban, Morvaországban, Sziléziában, Galiciában, Bukovinában, Horvátországban, Szlavóniában, Magyarországban.

Tehát osztrák földbirtokra 1883-ban 29 jelzálog-kölcsön esett 115.354,33 firtnyi összeggel, és magyar földbirtokra 5.082,365 firt, azaz huszonnégyszer több. (Folyt. köv.)

IRODALOM.

A „Franklin társulat” kiadásában megjelent és bekludtet: Olesó könyvtár 175—181. számú 7 füzet, szerkesztő Gyulai Pál. A füzetek tartalma

vagy 30 csöpp laudanum liquidummal, minden második vagy harmadik órában ismételve. Az alkalmatlan szomjúságot riskása vagy árpadecoctummal, vagy orvosi székfű (chamomilla) virág théával olthatni el, mely mindazáltal langyas melegen, gyakrabban ismételt kis dózisokban adasson.

Ha 5 vagy 6 óra alatt se hányás, se fájdalom elerőltető szükségürítés nem következik, s a göröcsök szűnnek, a test felszínre melegszik s párologni kezd, és a beteg a máknévd foganatját elkábulás és aluszékonyság által, vagy az édesített kénésőt szaporított nyáleválasztás, vagy pépennűt epés gancjóság által jelenti: ekkor ezen orvosszereknek további használatát megszüntessék, és szelíd gyomorerősítő elegyítés fodormenta, vagy citromszagú melissa-vizből egy kevés Hoffmannisszal, vagy cukorral egynehány csöpp borsosmenta-olaj nyújtassék.

A gyógyítás befejezéséül rabbaraba tinktúra szolgál, fűszerezett vízzel és arabiai gummi-megszőléssel vegyítve.

Mihelyest megszűnik a hányás, élesztessen a beteg erősítő levessél, árpá- vagy riskása nyálkával, és néha-néha egy kanál jó borral.

Ha felgyógyulásközben hasszorulás állna elő, 1 uncia ricin-olaj használtasson, vagy pedig 1 könting (drachma) magnéziumból, és 10 vagy 15 grán rabbaraba porból készült elegyítés.

Ama nagy étkivánás, mely a kiállott betegség után nem ritkán szokott előállni, csak a legnagyobb vigyázattal és mértéktelenséggel elgíttessen ki.

A hatarszéli egészségére ügyelő intézeteknek parancsoltatik, arról jókorán gondoskodni, hogy az eddig említett orvosi szerek, melyek az epekörség eltávolítására és gyógyításra szükségesek, minden patikában elegendő mennyiségben, és a legjobb minőségűek feltaláltassanak.

Budán 21-ik kezdemberben 1830. esztendőben. Közli: Steiner Gusztáv.

következő: Nemzetgazdaság a klasszikai ókorban, Roscher Vilmostól, ára 20 kr.; A hablény, bészely, irta Theuriet, ára 30 kr.; Cranford, regény, irta Gaskellne, ára 60 kr.; Egy szó, regény, irta Ebers György, ára 80 kr.; A szépség vonzereje, regény, irta Maló Hector, ára 80 kr.; Az Abderiták, rajz, irta Wieland, ára 1 ft.; Thokély Imre és Zrinyi Ilona házassága, irta Gyöngyösi István, ára 30 kr. Ugyancsak a Franklin társulat kiadásában jelent meg: A magyar nemzet története, regényes rajzokban, II-ik kötet. Ára?

Az „Ország-Világ” 28. száma szokott érdekes tartalommal jelent meg. P. Szathmáry Károly kedvelt regényeiről Havasok királynéja című regénye lebilincseli az olvasó figyelmét. Dalmady Győző szép költeménye A mai asszonyok, nagy hatású, Molnár György „Kis honvédek” címmel egy csomó rajzot írt a 48-iki időből. Az orrl Szakács Lajos széleslesem értekezik. A bécsi műtárlóról Kaposi Béla, a hét történetéről Erdélyi Gyula írt tárcát. Frankenburg Adolf azképelt hozza a jól szerkesztett lap, mely valóban megérdemli a sajtótól, hogy ne a szokásos hétköznapi módon szóljon róla, hanem méltassza úgy, a mint megérdemli. Ebben a számban is két új rovatot találunk, mely azt mutatja, hogy a szerkesztésnek mindent elkövet a közönség igényeinek kielégítésére. Öreg és ifjú egyaránt élvezheti a pirolás nélkül olvashatja az ártatlan. Nem is csoda, ha olyan diszkrét szerkesztője van, mint Degré Alajos. A Pallas irodalmi vállalat által díszesen kiállított füzet előzetesét ár egy évre 10 firt, félére 5 firt, évnegyedre 2 firt 50 kr. Mutatványszám kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. Előzeteseti legelőzésre benn postautalványval az „Ország-Világ” kiadóhivatalában Budapest, gránátos-útcza 6. sz. Kiadótaladonosa PALLAS, irodalmi és nyomdai részvénytársaság.

UJDONSÁGOK.

— **Halálozás.** Vadnai Andor, városunk felső-kertületének a lefolyt országgyűlés utolsó ülészámban volt képviselője, s ezáltal ugyanczen került k-jelöltje, s a tapolcazi v.-kerületnek herceg Odeschalehi Arthur ellenében megválasztott képviselője Zánkán, Zalamegyében néhány hetű súlyos betegség folytán folyó hó 17-én elhunyt. Azok között a népboldogító vándorapostolok között, kik az utóbbi időben városunkat látogatták, s ennek békeségét, nyugalmát dilták, ő volt a legrokonszenvesebb, s valószínűleg a legkorrektebb — czéljában pedig a legkifogástalanabb egyéniség; egészen fiatal ember, kire úgy lehet nagy jövő várt párthívei, az antisemiták körében. Újtát azonban korán bevégta a a halál. Béke lengjen sirja felett!

— **Nagy forráság.** Beleértünk a kanikulába, egy hét óta a hőmérő naponként 32 fokot mutat, a rekkentő türheten meleg elől, a ki csak teheti szabadba: a zöldbe menekül. — **A kolera** még mindig a régi erővel dühöng Franciaországban. Júl. 17-én Toulonban 38, Marsailleben 30 ember halt meg; 18-án Toulonban 14, Marsailleben 23 ember esett áldozatul. Mészhonnan még nem érkeztek közleményekről hírek.

— **A kolera ellen** több éven át kipróbált szert ajánl egy Amerikában járt német, mely nem áll egyébből, mint három eszébe forró vízből, melyet a kolerabetegeknek meg kell innia. Az egyes eszések tartalmát 15 percnyi időközökben kell kiüríteni. Az első eszébe után még lábfürdőt is kell venni forró vízben. A betegség tartama alatt a paciens csak kissé szótt, vízben főtt darával táplálkozhatik. Ha a beteg a harmadik eszébe után erősen meg talál szomjazni, friss vizet ihatik utána kis kortyokkal. Nyugodt fekvés és friss levegő megkívánatik. Ez ártatlan szer gyors hatást idéz elő, a mennyiben megmelegíti, lebilíti és megtisztítja a gyomor és a becek falait; a hányási inger és a hasmenés azonnal elláll, úgyszintén a fájdalmat okozó göröcsök.

— **Hymen.** Ma tartja dr. Váci János tanár, budapesti egyetemi könyvtárista eljegyzését Laci Lidi k. a-nyal, Laci István törvényhatósági bizottsági tag kedves leányával.

— **A dalárdá** a miskolczi dalnépnyelre hatalmasan készül; a versenydarabok a lakadatul ügybuzgalmú karnagy Mihó László úr vezetésével mellett precíz betanulvák, s már az útra is megtették a kellő intézkedések. Ez eddigi megállapodásuk szerint a dalárda augusztus 5-én a reggeli omnibus vonattal indul Kecskemétről Budapestre, honnan 6-án a budapesti dalárdákkal folytatja útját Miskolcra.

— **A gabonapiacozon** még mindig a régi vécát használják mértékül. A már több, mint egy évtized óta kötelezőleg behozott újabb mértékek az egész világon, s nálunk is az egész országban a nagy városoktól a legkisebb falukig, kikizárólag használtatnak, csak nálunk uralkodnak még ezen önvíviz előtti állapotok, csak városunkban uralkodik még mindig a véka. Azonban a rendőrségnek már tapasztalt erélyes föllépése folytán — melyet nem dicsérhetünk eléggé — ezen, a kereskedelemre és a termelőkre egyaránt káros visszaélések valószínűleg orvosoltatni fognak. Midőn a rendőrség föllépését teljes elismerésben

részesítjük, óhajtatónak tartjuk azt, hogy a véka kiszorítása a piacról erélyes következettséggel vitessék keresztül a kereskedelem, de legfőképpen a termelők érdekében, mert a kereskedő vékával nem vehet, hanem súlymérték szerint kell neki az általános kereskedői szokás szerint a gabonát venni, s így az átszámításnál — tapasztalás szerint — a termelők szoktak csúslódni. E visszaélések, s az ebből származó panaszok csak a városi máza használatának minél terjedtebbé, illetőleg kötelezővé tétele által orvosolhatók. Figyelmeztetjük erre a termelőket is.

— **Dicséret és elismerés** illeti meg városi hatóságunkat, a forráság bekövetkezésével fogantató volt helyes és észlelőri intézkedéseiről. Napoként a főbb útfakat locsolják, a csatornákat folytonosan tisztítják, a köztisztaság s egészség szempontjából pedig minden ivóvízű kútát kikortoktat. Csak folytonosan így, s akkor minden nagyobb bajnak elejét vehetjük.

— **Figyelmeztetjük** lapunk t. olvasó közönségét a jóhírű Pataky és Nyirády-csög által lapunk jelen számában hirdettet mehai Stefánia ásványvizre, mely úgy gyógyhatása, mint kellemes íze által a többi ásványvizek felett áll.

— **Kinevezés.** Mint halljuk, Hoskó József ügyvéd urat a hadügyminiszter főhadnagy ranggal hadbíróvá nevezte ki.

— **Üngyliköszeg.** Hegedűs Juliánna 60 éves hites férjénekül asszony, nagyon hosszú időn át élt vadházasági viszonyban egy görömb emberrel, ki őt üttötte verte s mindenképp el akarta magától távolítani, a szerencsétlen nő e miatti elkeseredésében f. hó 15-én villómérgezés által vetett véget életének.

— **Szerencsétlenség.** A f. hó 10-én városunkon keresztül vonult sebes nagy eső megkövetelte a maga áldozatát. Orbán János 36 éves városi szegény, ki már régóta szélütött, a mondott napon hazafelé botorkált épen, midőn a vihar a zsinor-útczában utolérte s egy árokba döntötte, hol a felduzzadt habokban lelte halálát.

— **A polgármesteri hivataltól** közlés végett a következő hirdetményt kaptuk: „A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium f. évi április 25. 23,975. V. a. sz. a kelt leirata szerint Budapestben az Angyalföldön lévő országos ápolásban Bujanovits Jánosné Kappi Mária által tett alapítvány tetleg életbe lépett. — Ezen alapítvány czéjja az említett ápolásban elhelyezett elmebeteg részére és pedig első sorban a magyarországi szegény államhivatalnokok vagy családjaik, ilyenek nem léteben magyarországi törvényhatósági tisztviselők vagy azok családtagjaik, és végre ezeknek is hiányában a miveltebb osztályhoz tartozó magyarországi más szegény egyénekért a III. és II. ápolási osztály közötti költségkülönbötésnek fedezése, illetőleg megtérítése, vagyis azon czél előmozdítása, hogy ezen megjelöltekhez tartozó szegény ápoltak a téboydai rendszeren III. osztályú ápolás helyett az addigi éltviszonyaiknak inkább megfelelő s több kényelmet nyújtó II. osztálybeli ápolásban részesíttessenek. Az alapítvány helyi élvezésére egyszer kijelölt elmebeteg az alapítványi kedvezményben mindaddig részesül, míg az angyalföldi országos téboydában elhelyezve van, vagy esetleg elhal, azon idő alatt tehát a részére adományozott kedvezmény töle el nem vonható és másnak ájból nem adományozható. — Az alapítvány elnyerése iránti kellőleg felszerelt folyamodvány mindenkor a m. kir. Belügyminiszteriumhoz intézendők. — Kelt Kecskeméten, a városi tanácsnak 1884. évi július 14-én tartott üléséből. Szalkay Gerő, jegyző. Lestár Péter, polgármester.”

— **A magyarországi központi Fröbel-négyelet** a gyermekkertésznő képzőintézetében az 1884/5. tanévben az előadók f. év szeptember első napjaiban veszik kezdetüket, miőt is mindazok, kik magukat gyermekkertésznőkké kiképzéni s ekkép tiszteletre méltó állásra szert tenni óhajtanak, felhivatnak, hogy folyamodványaik f. é. augusztus 30-ig az egyet iskolauügyi bizottságának elnökénél, Rosenzweig-Saphir Sarolta árholgynél (lakik Margitsziget, nagyszálló 238. sz.) vagy pedig Péterfy Sándor úrnál, az intézet igazgatójánál (lakik: VII. Damjanich-útcza 3. sz.) nyújtsák be. A felvételi feltételei: 1. betöltött 16-ik korév; 2. egészséges testalkat; 3. fedetlen előélet; 4. gyermekek iránti szeretet; 5. a magyar nyelv bírása szóban és írásban; 6. tartoznak négy elemi és két polgári iskolai osztály, esetleg hat elemi osztály bevégzését tanúsító bizonyítvány, és kerect-, illetőleg születési levél bemutatása mellett, felvételi vizsgának is alávetni magukat. A gyermekkertésznő képző-tanfolyam két évi tart. A növendékek kivétel nélkül díjtalan tanításban részesíttetnek és a taneszközökkel is az egyet költségén látátnak el, étkezés, ruházat és lakásról maguk gondoskodnak. Egyáltalán közöljük, hogy a jövő tanév elején okleveles tanítóknak számára külön tanfolyam nyitattik. Az ezen tanfolyamot hallgatni akaró tanítóknak folyó évi szeptember 15-ikéig jelentkezniük az elnökégnél.

